Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto valtioneuvoston selvitykseen E 45/2022 vp komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin turvallisten yhteyksien ohjelman perustamiseksi vuosiksi 2023-27

28.4.2022

Pekka T. Pussinen
Erityisasiantuntija
pekka.pussinen@traficom.fi

Pääasialliset huomiot esityksestä

- E-kirjeessä esitetty sisältö ja kannat ovat Traficomin näkemyksen mukaan Suomen edun mukaisia
  - Tavoite resilienssin parantamiseksi poikkeusoloissa sekä viranomaisten turvallisten yhteyksien varmistamisesta koko valtakunnan alueella tärkeää
  - Turvallisten (satelliitti)yhteyksien ohjelma ei saa heikentää maanpäällisten verkkojen kehittämistä ja sen rahoitusta
  - Ohjelman tulee parantaa satelliittiyhteyksien saatavuutta koko Suomen alueella
  - On tärkeää, että julkinen turvallisten yhteyksien ohjelma ei estä kaupallisten satelliittilaajakaistapalveluiden markkinoiden kehitystä
  - Ohjelman on turvattava pienten jäsenmaiden ja SME-yritysten osallistumismahdollisuudet

Resilienssi ja palvelun saatavuus tahtotilana

- Satelliittiyhteydet eivät ole riippuvaisia Suomessa sijaitsevasta infrastruktuurista
  - Yhteydet luonnonilmiöiden ja ihmisen aiheuttamista häiriöistä riippumattomia
- Maanpäällisten langattomien viestintäverkkojen osalta täydellinen kattavuus haastavaa laajoilla harvaan asutulla seudulla
  - Maanpäällisen verkon rakentamiskustannukset eivät taloudellisesti kannattavia
  - Lisäksi haasteita siirtoyhteyksien (nopeiden valokuitu- ja linkkiverkkojen) sekä sähkön saatavuudessa haasteita
- Ohjelman tavoitteet tukevat Suomen viranomaisten viestintäyhteyksien huoltovarmuutta sekä saavutettavuutta
  - Tarve varmistaa turvallisilla satelliittiyhteyksillä paitsi poikkeusolojen ja häiriöiden aikaista liikennetarvetta, myös tarvetta esim. Lapissa tai rajan läheisyydessä sekä esimerkiksi junissa (rajatarkastuksia varten)

TRAFICOM

Maanpäällisten verkkojen kehitys turvattava

- Valtaosassa Suomea saatavilla laadukkaat viestintäverkot viranomais- ja siviilitarpeisiin
  - Perustarpeissa kehitettävä näiden verkkojen kyvykkyyksiä tulevien viestintätarpeiden mahdollistamiseen koko maassa
- Näiden verkkojen kehittämisedellytykset eivät saa heiketä esityksen vuoksi
  - Rahoitus: esim. Verkkojen Eurooppa
  - Taajuudet: satelliittien vaatima taajuuskaista voi kilpailla maanpäällisten ratkaisujen kanssa
  - Insentiivi: kiinnostus rakentaa laadukasta, kattavaa ja toimintavarmaa verkkoa säilytettävä
- Vastaavasti satelliittitietoliikenteen käytettävyys tulee turvata kiinnostavilla käyttöalueilla
  - Kv-yhteistyö, muut edellytettävät velvoitteet

TRAFICOM

Saatavuus turvattava koko Suomen alueella

- Kaupalliset satelliittipalveluiden tarjoajat eivät toistaiseksi ole kattaneet pohjoista maapalloa
  - Suomen erityinen saatavuustarve Lapissa, koska kattavan maanpäällisen verkon toteutuksessa haasteita
- Varmistettava kattavuuden toteutuminen osana ohjelmaa
  - Tunnistettu Afrikan-Atlantin-Arktisen alueen kiinnostus myös muiden maiden toimesta
  - Nykyinen kehitys Suomen kannalta toivottava

Kuva: satellitemap.space - Starlink - 26.4.2022

TRAFICOM

Kaupalliset satelliittipalvelut jatkuvat

- Nopeat satelliittilaajakaistat tärkeitä myös siviilikäyttöön - ohjelma ei saa häiritä niiden kehittymistä ja kysyntää
  - Kaupalliset toimijat saaneet liiketoiminnan ja globaalin kattavuuden kasvattamisen hyvään alkuun
  - Turvallisten yhteyksien ohjelmalla mahdollisuus myös Eurooppalaisen kaupallisen toiminnan edistämiseen (PPP-mallilla)
- Muut satelliittihankkeet ja teknologiosaaminen huomioitava toteutuksessa
  - ESA:n 5G/6G -tutkimus ja kehitystoiminta jo käynnissä
  - Globaalin standardin ratkaisulla parhaat menestymismahdollisuudet ja kustannustehokkuus - varmistaa yhteentoimivuutta maanpäällisiin verkkoihin
  - Uusin käytössä oleva teknologia huomioitava, kuten 6G ja kvantti

TRAFICOM

Suomalaisten yritysten mukaantulo turvattava

- Suomalaisten SME-yritysten mukaansaanti ohjelmaan tärkeää
  - Kehittää suomalaisen teollisuuden osaamista ja kilpailukykyä ja palauttaa investointeja
  - Tukee osaltaan Suomen huoltovarmuutta

TRAFICOM

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto